

Gorzów Wlkp., dnia 12 stycznia 2015 r.

PS-III.9514.15.2014.ABiI

Pan
Jan Obuchowicz
Prezes Zarządu
Spółdzielnia Inwalidów „ZUT”
ul. Zacisze 17
65-775 Zielona Góra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 30 ust. 3 pkt 3b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29) pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie od 21 do 28 listopada 2014 r. przeprowadzili kontrolę problemową w zakładzie pracy chronionej Spółdzielnia Inwalidów „ZUT”, ul. Zacisze 17 w Zielonej Górze. Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 21.12.2014 r. który podpisał Prezes Zarządu Pan Jan Obuchowicz. Pracodawca nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Zakres kontroli obejmował stwierdzenie spełniania przez pracodawcę prowadzącego zakład pracy chronionej warunków i obowiązków określonych w art. 28 ust. 1 pkt 1-3 oraz art. 33 ust. 1 i 3 pkt 1 ustawy o rehabilitacji (...) w 2013 r., a w szczególności:

- stan zatrudnienia w osobach i w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz osiągnięte wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- przystosowanie obiektów i pomieszczeń użytkowanych przez Spółdzielnię Inwalidów „ZUT” do przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także do potrzeb osób niepełnosprawnych (przystosowanie stanowisk pracy, pomieszczeń higienicznosanitarnych i ciągów komunikacyjnych),
- zapewnienie doraźnej i specjalistycznej opieki medycznej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych,
- utworzenie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie ewidencji środków tego funduszu.

Na podstawie § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ocena działalności podmiotu kontrolowanego:

W okresie objętym kontrolą stwierdzono, że pracodawca zatrudniał, co najmniej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągnął wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych na poziomie, co najmniej 50%, a w tym, co najmniej 20% ogółu zatrudnionych stanowiły osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, w związku, z czym spełniał warunki określone w art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji (...).

Po analizie dokumentów będących w posiadaniu tut. Wydziału, tj. informacji INF-W za II półrocze 2013 r. stwierdzono nieznaczne różnice w wyliczeniach wskaźników zatrudnienia w stosunku do wyliczeń zespołu kontrolnego.

Rozbieżność została spowodowana tym, iż pracodawca wyliczając stan zatrudnienia w miesiącach lipiec, sierpień, wrzesień 2013 r. wliczył p. (*) do grupy osób niepełnosprawnych z lekkim stopniem niepełnosprawności. Natomiast zespół kontrolny po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą pracownika uznał, iż w badanym okresie legitymował się on orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, ponieważ stopień niepełnosprawności ustalony został w dniu 28.06.2013 r. Z kolei w sytuacji dotyczącej p. (*), zespół kontrolny uznał, iż w badanym okresie II półrocza 2013 r. osoba ta legitymowała się nieprzerwanie lekkim stopniem niepełnosprawności, ponieważ jak wynika z orzeczenia ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 13.10.2010 r. Pracodawca w miesiącu wrześniu wliczył pracownika do stanu osób pełnosprawnych.

Stwierdzono, że stan zatrudnienia wyliczany jest zgodnie z art. 21 ust 5 ustawy o rehabilitacji (...), pracodawca uwzględnia rotację pracowników. Odnotowane rozbieżności nie miały negatywnego skutku w zakresie spełniania przez pracodawcę wymogów dotyczących utrzymywania odpowiedniej dla zakładu pracy chronionej struktury zatrudnienia.

Zespół kontrolny stwierdza, iż obiekty i pomieszczenia użytkowane przez pracodawcę zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji (...) odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higienicznosanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

Doraźną opiekę medyczną nad niepełnosprawnymi pracownikami zakładu sprawują zatrudnieni w Spółdzielni Inwalidów „ZUT” pielęgniarka oraz lekarz.

Po analizie przedstawionych dokumentów uznano, iż doraźną opieką medyczną objęci są pracownicy zatrudnieni w Spółdzielni w godzinach od 6⁰⁰ do 18⁰⁰. Fakt pełnienia dyżuru telefonicznego przez personel medyczny pracujący w Spółdzielni nie ma oparcia w stosownych dokumentach lub zapisach w umowach. W związku z powyższym nie można uznać, iż została zapewniona opieka doraźna w porze 18⁰⁰ - 6⁰⁰ nad niepełnosprawnymi pracownikami Spółdzielni pracującymi na II zmianie oraz w porze nocnej.

Zgodnie ze stanowiskiem Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych znak: BON-I-52312-189-2-WK/10 z dnia 01.12.2010 r. przez zapewnienie opieki doraźnej rozumie się, co najmniej zatrudnienie osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia, która w każdej chwili może udzielić osobie niepełnosprawnej pierwszej pomocy, a w sytuacjach tego wymagających – wezwać lekarza lub pogotowie. Należy jednakże pamiętać, iż osoba zapewniająca opiekę doraźną musi być stale obecna w godzinach i miejscu pracy osób niepełnosprawnych, a w czasie jej nieobecności należy zapewnić zastępstwo. Pracodawca

może również zawrzeć umowę o świadczenie usług z zakresu doraźnej opieki medycznej z położonym w niewielkiej odległości zakładem opieki zdrowotnej, przy czym z treści tej umowy powinno jednak wyraźnie wynikać, że dotyczy ona doraźnej opieki medycznej dla niepełnosprawnych pracowników zakładu. Ponadto, w razie potrzeby, pracodawca powinien zapewnić dojazd.

Podkreślenia wymaga, że pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej ma znaczną swobodę w zakresie sposobu realizacji obowiązku dotyczącego zapewnienia opieki medycznej, stosownie do specyficznych potrzeb zakładu pracy. Nacisk należy położyć na skuteczność i efektywność danego sposobu.

Spółdzielnia Inwalidów „ZUT” posiada umowę zawartą z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej – Przychodnia Lekarska Zdrowie z siedzibą w Zielonej Górze przy ul. Fabrycznej 3a mającą gwarantować zapewnienie specjalistycznej opieki medycznej, poradnictwa i usług rehabilitacyjnych.

Jednakże analiza powyższej umowy wykazała rozbieżności dotyczące objętych umową usług lekarzy specjalistów oraz rehabilitacji z wpisem w Księdze Rejestrowej prowadzonej w systemie RPWDL (<https://rpwdl.csioz.gov.pl/>) dla NZOZ Przychodnia Lekarska Zdrowie. W Księdze Rejestrowej brak jest zapisów o poradniach specjalistycznych wymienionych w załączniku do umowy tj. okulistyczna, ginekologiczna, dermatologiczna, stomatologiczna oraz o świadczeniu usług rehabilitacji leczniczej.

Ponadto przekazana zespołowi kontrolnemu informacja, iż Przychodnia podpisała umowy na porady specjalistyczne z zewnętrznymi podmiotami medycznymi w Zielonej Górze tj. Gabinetem Okulistycznym dr Beata Butrymowicz, ul. Fabryczna 23 a, Gabinetem Ginekologicznym dr. Wojciech Sandecki, ul. Agrestowa 87, Zakładem Rehabilitacji, Osiedle Kaszubskie 10, laboratorium „Medica”, ul. Kupiecka oraz „Synevo” ul. Lisowskiego 1-3 wymaga uaktualnienia ze względu na to, iż podmiot medyczny mający świadczyć usługi rehabilitacyjne: Zakład Rehabilitacji, Osiedle Kaszubskie 10 nie figuruje w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

Ze względu na stwierdzone rozbieżności pomiędzy zapisami w umowie, a wpisem w Księdze Rejestrowej dotyczącym NZOZ Przychodnia Lekarska Zdrowie oraz nieaktualnymi danymi dotyczącymi Zakładu Rehabilitacji, Osiedle Kaszubskie 10 zasadna jest aktualizacja zawartej umowy na świadczenie opieki specjalistycznej oraz usług rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych pracowników Spółdzielni.

Ustalono, iż pracodawca prowadzi ewidencję środków ZFRON oraz utworzył regulamin zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Analiza powyższego regulaminu wykazała, iż utworzono go w oparciu o nieaktualne akty prawne. Ponadto od ustalenia treści regulaminu w 2005 r. wszelkie do niego zmiany wprowadzane są aneksami lub postanowieniami – sporządzono 16 takich dokumentów. Tak duża liczba aneksów i postanowień może stwarzać trudności zatrudnionym w Spółdzielni pracownikom w odczytaniu aktualnie obowiązujących zapisów regulaminu.

Ponadto w postanowieniu nr 7/2012 w sprawie zmian w regulaminie gospodarowania zakładowym funduszem rehabilitacji inwalidów wprowadzono zmianę polegającą na wykreśleniu w § 6 podpunktu o brzmieniu: „z którymi zatrudnienie w zakładzie ustało na skutek przejścia na emeryturę lub rentę”. Zapis zawężający adresatów pomocy jest niezgodny z aktualnie obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 19 grudnia 2007 r. (t.j. Dz. U. 2013.1300 ze zm.), które określa generalne uprawnienia do pomocy i w § 3 wskazuje konkretne grupy osób uprawnionych do tej pomocy. Natomiast zakres pomocy udzielanej jednej z grup adresatów tj. „niepracujący byli pracownicy zakładu” jest doprecyzowany w § 7 cytowanego rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę działalność podmiotu kontrolowanego w przedmiocie posiadania statusu zakładu pracy chronionej zespół kontrolny wydaje **ocenę pozytywną z nieprawidłowościami**.

Uwagi i zalecenia pokontrolne zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości:

Zobowiązuje się Pana Jana Obuchowicza Prezesa Zarządu Spółdzielni Inwalidów „ZUT” do:

- zrealizowania obowiązku wynikającego z art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy o rehabilitacji (...) w zakresie zapewnienia dostępu do medycznej opieki doraźnej osobom niepełnosprawnym zatrudnionym w Spółdzielni godzinach 18⁰⁰ - 6⁰⁰;
- kwalifikowanie pracowników niepełnosprawnych do stanu zatrudnienia zgodnie z obowiązującym orzeczeniem w oparciu o art. 2a ust. 2 ustawy o rehabilitacji (...);
- uaktualnienia umowy gwarantującej niepełnosprawnym pracownikom Spółdzielni Inwalidów „ZUT” specjalistyczną opiekę medyczną, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne;
- ustalenia i ujednolicenia treści regulaminu zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2007 r. (t.j. Dz. U. 2013.1300 ze zm.) oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).

Na podstawie § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli (...), pracodawca zobowiązany jest do zawiadomienia organu kontrolnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Informację należy przekazać Wojewodzie Lubuskiemu za pośrednictwem Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Katarzyna Jankowiak
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz.U. z 2014 r. poz. 782 ze zm.)